

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

11.2.2009

B6-0097/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 103. cikkének (2) bekezdése alapján

előterjesztette: Sarah Ludford, Ignasi Guardans Cambó, Adina-Ioana Vălean és
Marco Cappato

az ALDE képviselőcsoportja nevében

az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva
tartására való állítólagos használatáról

Az Európai Parlament állásfoglalása az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az emberi jogokról és alapvető szabadságokról, valamint az önkényes fogva tartás, erőszakos eltűnések és kínzás tilalmáról szóló nemzetközi, európai és nemzeti eszközökre, köztük a polgári és politikai jogok 1966. december 16-i nemzetközi egyezségokmányára, valamint a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód elleni 1984. december 10-i egyezményre,
 - tekintettel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használata tekintetében a TDIP Bizottság megállapításairól szóló jelentésre, valamint a kérdést felvető egyéb jelentésekre és állásfoglalásokra, beleértve az Európa Tanács e téren végzett munkáját,
 - tekintettel a guantánamói börtönben fogva tartottak visszatéréséről és újbóli letelepedéséről szóló, 2009. február 4-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel a TDIP-jelentés tagállamok általi nyomon követéséről a Parlament elnöke által a nemzeti parlamenteknek küldendő levélről szóló határozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló jelentés számos részletes ajánlást címzett a tagállamoknak, a Bizottságnak és a Tanácsnak,
- B. mivel az EP jelentésének elfogadása óta számos fejlemény történt a tagországokban, köztük:
- az Egyesült Királyság külügyminiszterének nyilatkozatai rendkívüli kiadatásban részt vevő, két foglyot szállító két repülőjáratról, amelyek 2002-ben az Egyesült Királyság területén szálltak le, valamint arról a gyanús járatokról készítendő jegyzékről, amelyet az Egyesült Államok hatóságainak küldenek meg, egyedi biztosítékokat kérve arra nézve, hogy e járatokat nem használták kiadásra, továbbá a miniszterelnök e tekintetben tett nyilatkozatai; az Egyesült Királyság belügyminisztere által az államügyészhez intézett kérelem a Binyam Mohameddel szemben az MI5 és a CIA által elkövetett esetleges „büntetőjogi felelősséget felvető károkozás” kivizsgálására; a High Court 2009. február 5-i határozata arról, hogy nem tudta elrendelni a Binyam Mohamed feltételezett megkínzásával kapcsolatos információk közzétételét, mivel az Egyesült Királyság külügyminisztere megerősítette, hogy az Egyesült Államok azzal fenyegette meg az Egyesült Királyságot, hogy akadályozni fogja a terrorizmussal kapcsolatos hírszerzési együttműködést,

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA-PROV(2009)0045.

- a lengyel miniszterelnök határozata, mely szerint a CIA-járatokkal és -börtönökkel kapcsolatos dokumentumokat ügyészeknek adják át, valamint a lengyel államügyész azon megállapítása, hogy több mint egy tucat CIA-járat bevonta a Szymany repülőteret, megerősítve ezáltal a TDIP Bizottság megállapításait,
 - olyan dokumentumok megjelentetése az El Paísban, amelyek új információkat tartalmaznak a spanyolországi CIA-járatokról,
 - információk a portugáliai CIA-járatokról, valamint a külügyminiszter e tekintetben tett nyilatkozatai,
 - a vizsgálatokra vonatkozó információk államtitokká minősítése a kormányok által, például Olaszországban, ahol az Alkotmánybíróság határozatát várják ez ügyben,
- C. mivel a szabadság, biztonság és jogérvényesülés ügyéért felelős uniós biztos 2009. február 3-án kijelentette az Európai Parlamentben, hogy számos cselekvést kezdeményezett a parlamenti ajánlások végrehajtására, többek között írásban felkérték a lengyel és román hatóságokat, hogy fedjék fel a teljes igazságot a titkos börtönök állítólagos létezéséről a területükön, valamint közleményben új intézkedésekre tettek javaslatot a polgári repülés terén,
- D. mivel a rendkívüli kiadatás és a titkos fogva tartás ellentétes a nemzetközi emberi jogi jogszabályokkal, az Emberi Jogok Európai Egyezményével és az Alapjogi Chartával, és mivel az Egyesült Államok hatóságai jelenleg felülvizsgálják e gyakorlatokat,
- E. mivel a rendkívüli kiadatási program keretében egyes tagállamokban elraboltakat az Egyesült Államok hatóságai az EU területén átrepülő katonai vagy CIA-járatokon szállították Guantánamóra vagy más államokba és néhány esetben ezek meg is álltak bizonyos uniós tagállamokban; mivel a harmadik országokba szállítottakat a helyi börtönökben megkínózták,
- F. mivel néhány tagállam felkérte az Egyesült Államok hatóságait azon személyek szabadon bocsátására és hazatelepítésére, akiket rendkívüli kiadatási eljárásnak vetettek alá és az adott ország állampolgárai voltak vagy tartózkodási helyük korábban területükön volt; mivel néhány tagállam tisztviselőinek volt hozzáférése a guantánamói vagy más fogolytáborokban tartott foglyokhoz, és ki is hallgatták őket az Egyesült Államok hatóságai által a foglyok ellen emelt vádak ellenőrzése érdekében,
- G. mivel jelentésében megállapította és a későbbi események megerősítették, hogy számos uniós tagállam érintett, illetve aktívan vagy passzívan együttműködött az Egyesült Államok hatóságaival a CIA és az Egyesült Állam katonasága általi törvénytelen fogolyszállításban és/vagy fogva tartásukban Guantánamón és a Bush elnök által elismert „titkos börtönökben” – amint azt a közelmúltban feltárt, az amerikai átrepülési kérelmekre a kormányok által kiadott engedélyek és a titkos börtönökről szóló kormányinformációk bizonyítják –, és hogy részben az uniós tagállamokat terheli a politikai, erkölcsi és jogi felelősség a Guantánamón és a titkos fogva tartási létesítményekben fogva tartottak szállításáért és fogva tartásáért,
1. felhívja a tagállamokat, a Bizottságot és a Tanácsot, hogy maradéktalanul hajtsák végre az

európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló parlamenti jelentésben szereplő ajánlásokat, és segítsenek kideríteni az igazságot azáltal, hogy vizsgálatokat indítanak vagy együttműködnek az illetékes hatóságokkal, nyilvánosságra hoznak és biztosítanak minden vonatkozó információt, továbbá biztosítják a titkosszolgálatok tevékenységének hatékony parlamenti ellenőrzését; felkéri a tagállamokat és az EU intézményeit, hogy továbbítsanak a Parlamentnek minden vonatkozó információt, parlamenti vizsgálóbizottsági jelentést vagy ítéletet;

2. felhívja az Európai Uniót és az Egyesült Államokat, hogy a nemzetközi együttműködés keretében – így például a kiadatásról és kölcsönös jogsegélyről szóló EU–USA megállapodás révén – fokozzák a transzatlanti párbeszédet a terrorizmus megfékezését illetően alkalmazandó új közös megközelítésről, amely a demokrácia, a jogállamiság és a nemzetközi emberi jogok tiszteletben tartásának közös értékein alapul;
3. üdvözli a szabadság, biztonság és jogérvényesülés ügyéért felelős uniós biztos, a cseh elnökség és az EU terrorizmusellenes koordinátorának közlgő, március 16–17-i látogatását az Egyesült Államokba, és felhívja az uniós képviselőket, hogy vessék fel a rendkívüli kiadatás és a titkos fogva tartási létesítmények ügyét, mivel ezek súlyosan sértik a nemzetközi és európai emberi jogi törvényeket; felkéri a Bel- és Igazságügyi Tanácsot, hogy február 26-i ülésén alakítson ki határozott álláspontot e kérdésben, valamint a Parlament e tárgyban elfogadott állásfoglalásának kellő figyelembe vételével vitassa meg a guantánamói fogolytábor bezárásának és a foglyok újbóli letelepedésének ügyét;
4. felszólítja az Európai Uniót, a tagállamokat és az Egyesült Államok hatóságait, hogy vizsgálják ki és tisztázzák az emberi jogokat és alapvető szabadságokat garantáló, illetve a kínzást és embertelen bánásmódot, valamint az erőszakos eltüntetések tiltó, a tisztességes tárgyaláshoz való jogot előíró nemzeti és nemzetközi jogszabályoknak a „terrorizmus elleni háború” jegyében történt megsértését, hogy megállapítsák a felelősséget viselők kilétét a titkos fogva tartási létesítmények – ideértve Guantánamót is – és a rendkívüli kiadatási programok vonatkozásában, és garantálják, hogy a jövőben ne történjen több ilyen jogsértés, a terrorizmus elleni harc pedig az emberi jogok, az alapvető szabadságok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartása mellett folytatódjék;
5. felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a terrorizmusellenes koordinátort, hogy az uniós küldöttség Egyesült Államokban tett látogatását követően tegyenek jelentést a Parlamentnek a kölcsönös jogsegélyről és kiadatásról szóló megállapodások alkalmazásáról és a terrorizmus elleni küzdelem területén az emberi jogok teljes tiszteletben tartása mellett folytatott EU-USA együttműködésről, hogy az illetékes bizottság ezekkel a kérdésekkel egy jelentés keretében foglalkozhasson, amely többek között a TDIP ideiglenes bizottság jelentésének (232) bekezdésén alapul;
6. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a közös kül- és biztonságpolitika főképviseelőjének, a terrorizmusellenes koordinátornak, a tagállamok parlamentjeinek, a NATO főtitkárának, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése főtitkárának és elnökének, az Egyesült Nemzetek főtitkárának és az Amerikai Egyesült Államok elnökének és Kongresszusának.